Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid

Art. 2. In het opschrift van titel I van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt het woord "bepaling" vervangen door het woord "bepalingen".

Art. 3. Aan artikel 2, 20°, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 20 november 2015, wordt de zinsnede ", gevestigd in het Vlaamse Gewest en of dienstverlenend aan de Vlaamse Gemeenschap" toegevoegd.

Art. 4. Artikel 2/3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 15 maart 2019, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 2/3. In dit artikel wordt verstaan onder:

1° Flanders Research Information Space, afgekort FRIS: de informatieruimte van en in beheer bij het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie, waarin onderzoeksinformatie kan doorstromen op een transparante en geautomatiseerde manier, en kan worden uitgewisseld en ontsloten op een open en herbruikbare manier;

2° onderzoeksinformatie: de volgende informatie:
   a) informatie over elke wetenschappelijke activiteit die tot doel heeft wetenschappelijke kennis te ontwikkelen wetenschappelijke of technologische capaciteit uit te bouwen, kennis toepasbaar te maken en ze toe te passen;
   b) informatie over de medewerkers en de onderzoeksgroepen die bij het onderzoek zijn betrokken;
   c) informatie over de resultaten en de disseminatie van de resultaten van die wetenschappelijke activiteiten, met minimaal informatie over de publicaties, projecten, patenten, datasets, en over onderzoeksinfrastructuur, samen met de onderlinge samenhang tussen die informatie.

Er wordt een overzicht bijgehouden van onderzoeksinformatie uit onderzoek dat gefinancierd is met publieke middelen om de volgende doelstellingen te bereiken:

1° een eenvoudige en open toegang tot onderzoeksinformatie garanderen in het kader van het Open Wetenschapsbeleid volgens de principes van open data en maximaal hergebruik van informatie;
2° innovatie bevorderen door:
   a) de visibiliteit van onderzoek en wetenschappelijke expertise te vergroten;
   b) informatie sneller te laten doorstromen tussen onderzoeksinstellingen en innoverende bedrijven en hun respectievelijke onderzoekers;
3° een effectievere en efficientere beleidsvoering op alle beleidsniveaus, inclusief beleidsvoorbereiding, beleidsmonitoring en monitoring van de inzet van en de controle op de correcte aanwending van de publieke middelen, beleidsrapportering en beleidsevaluatie;
4° de administratieve vereenvoudiging volgens het principe van de eenmalige bevraging;
5° transparantie voor de burger.

In het tweede lid wordt verstaan onder publieke middelen: middelen afkomstig uit de Vlaamse, federale en/of Europese begroting.

De universiteiten, hogescholen en alle instellingen, vermeld in dit decreet, die beschikken over onderzoeksinformatie over publiek gefinancierd onderzoek, bezorgen die onderzoeksinformatie aan FRIS om de doelstellingen, vermeld in het tweede lid, te bereiken.

De volgende categorieen van persoonsgegevens als vermeld in artikel 4, 1), van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), in de onderzoeksinformatie, vermeld in het vierde lid, worden alleen verwerkt voor de doelstellingen, vermeld in het tweede lid:

1° persoonlijke identificatiegegevens;
2° professionele contactgegevens;

3° persoonlijke kenmerken met minimaal informatie over geslacht, nationaliteit, gegevens over de wetenschappelijke expertise, de wetenschappelijke projecten (inclusief datasets en onderzoeksinfrastructuur) en de resultaten ervan.

De onderzoeksinformatie, vermeld in het vierde lid, wordt publiek gemaakt via het FRIS-portaal en als open data, met uitzondering van:
1° de informatie over de nationaliteit en het geslacht van de onderzoekers;
2° de informatie over de financiele middelen.

De bevoegde dienst bezorgt periodieke rapporteringen en ad-hoc-statistieken op basis van de onderzoeksinformatie, vermeld in het vierde lid, aan federale en Europese overheden, financieringsorganisaties, instellingen en burgers. Die gegevens worden, waar mogelijk, op een geaggregeerd niveau verschaft.

Onderzoeksinformatie, vermeld in het vierde lid, wordt bewaard voor onbepaalde termijn, met uitzondering van:
1° professionele contactgegevens en gerelateerde expertise-opsommingen, die worden bewaard tot twee jaar na de uitdiensttreding van de onderzoeker;
2° gegevens over de nationaliteit en het geslacht van de onderzoeker, die worden bewaard tot 25 jaar nadat de instellingen, vermeld in het vierde lid, ze aan de bevoegde dienst, vermeld in het vijfde lid, hebben bezorgd.

De Vlaamse Regering sluit met de instellingen overeenkomsten af die nadere afspraken vastleggen voor de aanlevering van die onderzoeksinformatie.".

Art. 5. In artikel 16, 4°, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 20 november 2015, wordt het woord "bijzondere" vervangen door het woord "internationale".

Art. 6. In artikel 17, §1, 5°, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 20 november 2015, worden tussen het woord "zware" en het woord "onderzoeksinfrastructuur" de woorden "of internationale" ingevoegd.

Art. 7. In artikel 18, §1, 7°, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 20 november 2015, worden de woorden "en zware" vervangen door de zinsnede ", zware en internationale".

Art. 8. In artikel 19, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 20 november 2015, worden tussen de woorden "uit het bedrijfsleven" en de woorden "en zijn" de woorden "of de social profit sector" ingevoegd.

Aan het vierde lid wordt volgende zin toegevoegd: "Maximum één onafhankelijke bestuurder afkomstig uit de social profit sector kan worden aangesteld".

Art. 9. In artikel 29 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij decreet van 19 maart 2019, wordt de woorden "maatschappelijk doel" telkens vervangen door het woord "voorwerp".

Art. 10. In artikel 36 van hetzelfde decreet worden de woorden "de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen" vervangen door de woorden "het Wetboek van vennootschappen en verenigingen".

Art. 11. In artikel 37 van hetzelfde decreet worden de woorden "maatschappelijke doel" vervangen door het woord "voorwerp".

Art. 12. In artikel 38 van hetzelfde decreet wordt het woord "doel" telkens vervangen door het woord "voorwerp".

Art. 13. In artikel 44, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "richtlijn 80/723/EEG van 25 juni 1980" vervangen door de zinsnede "richtlijn 2006/111/EG van 16 november 2006".

Art. 14. In artikel 45, derde lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 76 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen" vervangen door de zinsnede "artikel 7:55 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen".

Art. 15. In artikel 47 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, 2°, worden de woorden "de gedelegeerd bestuurder" vervangen door de zinsnede "het ondernemingshoofd, dat als werknemer wordt tewerkgesteld";

2° in het eerste lid wordt punt 3° opgeheven;

3° aan het tweede lid wordt de volgende zin toegevoegd:

"Het ondernemingshoofd neemt met raadgevende stem deel aan de raad van bestuur.".

Art. 16. In artikel 49 van hetzelfde decreet worden de woorden "de gedelegeerd bestuurder" vervangen door de woorden "het ondernemingshoofd".

Art. 17. In artikel 50 van hetzelfde decreet worden de woorden "de gedelegeerd bestuurder" telkens vervangen door de woorden "het ondernemingshoofd".

Art. 18. Aan titel III van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 15 maart 2019, wordt een hoofdstuk VI toegevoegd, dat luidt als volgt:

"HOOFDSTUK VI. EnergyVille".

Art. 19. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 december 2020, wordt aan hoofdstuk VI, toegevoegd bij artikel 18, een artikel 56/1/3 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 56/1/3. Binnen de beschikbare begrotingskredieten draagt de Vlaamse Regering met een jaarlijkse subsidie bij in de werking van de stichting van

openbaar nut EnergyVille, opgericht bij notariele akte van 21 oktober 2020, om het wetenschappelijk onderzoek naar duurzame energie en energiesystemen op nationaal en internationaal vlak te bevorderen en te coordineren.

Voor de middelen die worden toegekend aan EnergyVille, sluiten de Vlaamse Regering en EnergyVille een vijfjarige convenant af waarin ten minste de volgende elementen zijn opgenomen:

1° de modaliteiten waaronder de Vlaamse Regering de subsidies verleent;
2° de strategische en operationele doelstellingen van de instelling;
3° de geplande resultaten, de stakeholdergroep waarvoor resultaten bedoeld zijn, de onderzoeksgroepen die worden betrokken en een bijbehorende tijdslijn;
4° de betalingsregeling voor de jaarlijkse subsidie van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap;
5° de financiele bepalingen over de aanwending van de subsidies;
6° een rapporteringsmechanisme en een mechanisme dat bestemd is voor de opvolging van de werking;
7° de maatregelen in geval van niet-naleving van het convenant;
8° de gevallen waarin en de wijze waarop het convenant tijdens de looptijd ervan kan worden gewijzigd;
9° de duur en de opzeggings- en verlengingsmogelijkheden van het convenant.

Vóór het lopende convenant verstrijkt, evalueert de Vlaamse Regering de activiteiten die EnergyVille uitvoert met de middelen, vermeld in het eerste lid. Die evaluatie gebeurt aan de hand van de strategische en operationele doelstellingen en indicatoren die vastgelegd zijn in het convenant.

De voorwaarden voor een nieuw convenant worden onder meer bepaald door de resultaten van de evaluatie, vermeld in het derde lid.".

Art. 20. Aan titel III van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 15 maart 2019, wordt een hoofdstuk VII toegevoegd, dat luidt als volgt:

"HOOFDSTUK VII. Vlaamse wetenschappelijke instellingen".

Art. 21. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 december 2020, wordt aan hoofdstuk VII, toegevoegd bij artikel 20, een artikel 56/1/4 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 56/1/4. De volgende instellingen worden aangewezen als Vlaamse wetenschappelijke instelling:

1° het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2005 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek;
2° het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2005 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek;

3° het EVA Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen vzw (KMSKA), opgericht bij het decreet van 26 januari 2018 tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk;

4° het Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed (VIOE), opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed;

5° het Agentschap Plantentuin Meise (APM), opgericht bij het decreet van 6 december 2013 houdende de oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Plantentuin Meise";

6° het Waterbouwkundig Laboratorium Borgerhout (WatLab) van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, vermeld in artikel 28, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie.

De Vlaamse Regering kan naast de instellingen, vermeld in het eerste lid, bijkomende instellingen of delen van instellingen binnen de Vlaamse overheid als Vlaamse wetenschappelijke instelling aanwijzen, als de instelling in kwestie beantwoordt aan al de volgende vereisten:

1° de missie en de taken betreffen in hoofdzaak het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, al dan niet met inbegrip van wetenschappelijke dienstverlening, en dissemination van de onderzoeksresultaten;

2° de uitgevoerde onderzoeksactiviteiten en de geleverde wetenschappelijke diensten zijn relevant voor beleidsthema's van de Vlaamse overheid, worden behartigd door het betrokken beleidsdomein en worden in alle onafhankelijkheid door eigen diensten uitgevoerd;

3° de aansturing, opvolging en controle van de wetenschappelijke instelling gebeurt door de functioneel bevoegde minister. Een jaarlijks ondernemingsplan of een beheersovereenkomst toont de onderzoekstaak en programma's aan;

4° de Vlaamse wetenschappelijke instelling beschikt over een substantiele kritische massa.".

Art. 22. Aan titel III van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 15 maart 2019, wordt een hoofdstuk VIII toegevoegd, dat luidt als volgt:

"HOOFDSTUK VIII. Beleidskader voor een industrieel klimaattransitieprogramma: bevordering van de transitie tot een CO2-arme en koolstofcirculaire Vlaamse industrie".

Art. 23. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 december 2020, wordt aan het hoofdstuk VIII, toegevoegd bij artikel 22, een artikel 56/1/5 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 56/1/5. Het Vlaamse beleid voor de transitie van de Vlaamse industrie tot een CO2-arme en koolstofcirculaire industrie vereist een gecoordineerd en participatief beleid. In dat beleid staat de Vlaamse Regering in voor:

1° het proces van voorbereiding, opmaak, uitvoering, rapportering en evaluatie van de Vlaamse strategie over de industriële klimaattransitie, vermeld in artikel 51/1/6;
2° het beleidsdomeinoverschrijdend overleg binnen de Vlaamse overheid;
3° de betrokkenheid van en het overleg met de maatschappelijke actoren;
4° het ondersteunen van de ontwikkeling en toepassing van de benodigde nieuwe technologieen met het oog op het langetermijnonderzoek en de doorgroei naar implementatie ervan.

Hierbij houdt ze rekening met het Europese en het internationale beleid over de industriële klimaattransitie, en zorgt ze voor het nodige overleg en de nodige samenwerking met het federale bestuursniveau en het bestuursniveau van de andere gewesten.".

Art. 24. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 december 2020, wordt aan hetzelfde hoofdstuk VIII een artikel 56/1/6 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 56/1/6. Het Vlaams programma voor de industriële klimaattransitie is coherent en beleidsdomeinoverschrijdend. Het wordt bepaald in een vijfjaarlijkse programmanota. Die programmanota bevat de volgende elementen:
1° een evaluatie van de uitvoering van de aflopende Vlaamse programmanota die is goedgekeurd in de vorige parlementaire legislatuur;
2° een analyse van de huidige situatie, de verwachte maatschappelijke ontwikkelingen, trends en risico's op het vlak van de industriële klimaattransitie;
3° de lange- en middellangetermijnvisie en -doelstellingen voor het klimaattransitieprogramma;
4° de operationele kortetermijndoelstellingen en de prioritaire beleidsopties en acties voor de lopende regeerperiode.

Het Vlaams programma voor de industriële klimaattransitie besteedt bijzondere aandacht aan de Europese en internationale dimensie van de industriële klimaattransitie.

De Vlaamse Regering legt de ontwerpprogrammanota ter advies voor aan de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en stuurt ze ter kennisgeving door naar de andere betrokken strategische adviesraden.

De Vlaamse Regering bepaalt het Vlaams programma voor de industriële klimaattransitie na overleg met de verschillende bestuursniveaus en maatschappelijke actoren.

Uiterlijk één jaar na haar eedaflegging keurt de Vlaamse Regering het programma over de industriële klimaattransitie goed en deelt ze die mee aan het Vlaams Parlement.

Het Vlaams programma voor de industriële klimaattransitie kan altijd worden herzien, op initiatief van de Vlaamse Regering.

Met het oog op een breed eigenaarschap wordt er overlegd met en gerapporteerd aan de economische en maatschappelijke actoren die het Vlaamse transitieprogramma ontwikkelen en uitvoeren.".

Art. 25. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 december 2020, wordt aan hetzelfde hoofdstuk VIII een artikel 56/1/7 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 56/1/7. De Vlaamse Regering wijst een permanent overlegorgaan aan met de industriele partners dat de concrete invulling en sturing van het industrieel transitieprogramma opvolgt en daarover adviseert aan de Vlaamse regering.

Het overlegorgaan maakt een huishoudelijk reglement op en legt dat ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering.

Een vertegenwoordiger van het Agentschap Innoveren en Ondernemen neemt het voorzitterschap en de coordinatie van het overleg op.".

Art. 26. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 december 2020, wordt aan hetzelfde hoofdstuk VIII een artikel 56/1/8 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 56/1/8. Het Vlaams programma voor de industriele klimaattransitie beschikt over een eigen programma binnen de algemene uitgavenbegroting.

Binnen de perken van die beschikbare begrotingskredieten kan de Vlaamse Regering project- en/of werkingssubsidies toekennen aan organisaties voor de ondersteuning van projecten of activiteiten die invulling geven aan het Vlaams industrieel transitieprogramma.

De middelen worden voorzien in het kader van de dotatie aan het Fonds voor Innoveren en Ondernemen.

Het Fonds voor Innoveren en Ondernemen verdeelt de middelen onder de projecten en activiteiten. Die projecten of activiteiten zijn in overeenstemming met het Vlaams industrieel transitieprogramma, vermeld in artikel 56/1/6.".

Art. 27. In artikel 63/1, §5, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door wat volgt:

"Het totale bedrag van de subsidies, vermeld in de eerste zin van paragraaf 3, wordt onder de universiteiten verdeeld op basis van een verdeelsleutel die de Vlaamse Regering vaststelt. Die verdeelsleutel is opgebouwd uit de volgende drie onderdelen, die door de Vlaamse Regering worden omschreven:
1° een structureel deel;
2° een bibliometrisch deel;
3° een deel dat betrekking heeft op beleidsaccenten.";

2° het tweede lid wordt opgeheven.

Art. 28. Aan artikel 63/6, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, worden een punt 4° tot en met 6° toegevoegd, die luiden als volgt:

"4° het Vlaamse referentiepunt vormen op basis van evidencebased onderzoek naar de monitoring van onderzoekers in Vlaanderen en hun carrières op de academische, niet-academische, nationale en internationale arbeidsmarkt en dat vanuit verschillende perspectieven;
5° beleidsrelevant onderzoek uitvoeren ten voordele van de Vlaamse overheid, over clusters, ondernemerschap, digitale economie en strategische waardeketens. Die activiteiten monitoren en analyseren en instaan voor de ondersteuning en evaluatie van het economisch beleid ter zake;
6° een performant systeem van indicatoren ontwikkelen en onderhouden over ondernemerschap dat de Vlaamse overheid moet voorzien van geactualiseerde en relevante statistische data over de ondernemerschapscultuur en de uitdagingen en noden van jonge ondernemingen in Vlaanderen.".

Art. 29. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 december 2020, wordt een titel IV/2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel IV/2. Verwerking van persoonsgegevens door het Agentschap Innoveren en Ondernemen".

Art. 30. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 december 2020, wordt in titel IV/2, ingevoegd bij artikel 29, een artikel 63/23 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 63/23. Het Agentschap Innoveren en Ondernemen is gemachtigd om voor de uitvoering van de taken, vermeld in artikel 4, §1 en §2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005 aangaande het Agentschap Innoveren en Ondernemen, volgende verwerkingen van persoonsgegevens uit te voeren:
1° de geautomatiseerde besluitvorming, vermeld in artikel 22, lid 2, b), van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
2° de toegang tot en de mededeling van de informatiegegevens vermeld in artikel 5, §1, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en het gebruik van het Rijksregisternummer, vermeld in artikel 8, §1, van voormelde wet.

De Vlaamse Regering stelt de aanvullende reglementering van de verwerkingen, vermeld in het eerste lid, vast overeenkomstig de verplichtingen van de toepasselijke regelgeving, vermeld in het eerste lid, en artikel 6, punt 3, van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

De Vlaamse Regering stelt de rechtsbasis en de essentiele elementen van de overige verwerkingen van persoonsgegevens door het Agentschap Innoveren

en Ondernemen vast overeenkomstig artikel 6, punt 3, van de verordening, vermeld in het tweede lid.".

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Art. 31. De Vlaamse Regering kan de bepalingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid coördineren met de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht tot aan het tijdstip van de coördinatie.

Daartoe kan de Vlaamse Regering:

1° de volgorde en de nummering van de te coördineren bepalingen veranderen en in het algemeen de teksten naar de vorm wijzigen;

2° de verwijzingen die voorkomen in de te coördineren bepalingen, met de nieuwe nummering overeenbrengen;

3° zonder afbreuk te doen aan de beginselen die in de te coördineren bepalingen vervat zijn, de redactie ervan wijzigen om ze onderling te doen overeenstemmen en eenheid in de terminologie te brengen.

De coördinatie zal het volgende opschrift dragen: "Decreet betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, gecoördineerd op ... (datum)".

Art. 32. Artikel 15 treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS

[Voorontwerp van] decreet houdende wijziging van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid

Samenvatting:
Bij deze decreetswijziging worden, naast een aantal eerder juridisch-technische wijzigingen, ook enkele inhoudelijk uiteenlopende wijzigingen doorgevoerd in het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid. Met name wordt onder andere een nieuw hoofdstuk i.v.m het beleidskader voor het Vlaamse industriele klimaattransitieprogramma, een hoofdstuk m b t de structurele financiering van EnergyVille en ook een hoofdstuk voor de erkenning van Vlaamse Wetenschappelijke instellingen ingevoegd

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Het doel van dit ontwerp van decreet is een aantal inhoudelijk uiteenlopende wijziging door de te voeren in het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid (W&I-decreet).

Enerzijds worden een aantal kleine eerder technische aanpassingen aangebracht aan het W&I-decreet en anderzijds worden ook een aantal grotere inhoudelijk aanpassingen doorgevoerd. Met name wordt een nieuw hoofdstuk i v.m. het beleidskader voor de Vlaamse industriele klimaattransitie, een hoofdstuk m.b.t. de structurele financiering van EnergyVille en ook een hoofdstuk voor de erkenning van Vlaamse Wetenschappelijke instellingen ingevoegd.

A. Beleidskader voor de industriële klimaattransitie in het Vlaams gewest

Klimaatuitdaging

2 In december 2015 verbonden 195 partijen zich in Parijs ertoe om de globale temperatuurstijging te beperken tot ver onder 2°C en om een maximumstijging van 1,5°C na te streven. Hiertoe moet de globale uitstoot van broeikasgasemissies zo snel mogelijk afgebouwd worden, en moet er tegen de tweede helft van deze eeuw een evenwicht bereikt worden tussen de antropogene uitstoot en de opname van broeikasgasemissies. Daartoe hebben alle partijen (194 landen en de EU) onder het akkoord een Nationaal Bepaalde Bijdrage op tafel gelegd. Daaropvolgend zullen de partijen elke vijf jaar hun bijdrage herzien en indien mogelijk aanscherpen Daarbij zijn de leidende principes dat elke partij zich maximaal inspant naar zijn vermogen en dat de geindustrialiseerde landen het voortouw nemen bij deze transitie.

In november 2018 heeft de Europese Commissie een voorstel van langetermijnstrategie voor de EU gepubliceerd, onder de naam "A Clean Planet for All" In dit voorstel wordt de ambitie vooropgezet om tegen 2050 een algemene balans te bereiken tussen de uitstoot en opname van broeikasgasemissies (= netto-nuluitstoot of klimaatneutraliteit) op EU niveau Op de Europese Raad van december 2019 werd de doelstelling van een klimaatneutrale EU in 2050 bekrachtigd

Alle partijen onder het Akkoord van Parijs hebben zich ertoe verbonden om tegen 2020 een broeikasgasarme ontwikkelingsstrategie voor de lange termijn te ontwikkelen. Voor de Europese lidstaten werd dit engagement o.a. vertaald in een juridische vereiste onder artikel 15 van Verordening (EU) 2018/1999 (Governance verordening) De Vlaams Regering heeft in dat kader in december 2019 haar Vlaamse Klimaatstrategie 2050 goedgekeurd

Vlaamse industriële klimaatuitdaging

3 Voor de industrie die valt onder het Europees systeem van verhandelbare emissierechten (EU ETS), geldt er een absoluut gezamenlijk emissieplafond waaraan ook de Vlaamse ETS-bedrijven zich moeten houden Daarom werd er in de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 geen kwantitatief streefdoel vastgelegd specifiek voor de Vlaamse ETS-bedrijven. Ze moeten zich nu al richten op de reeds voorziene jaarlijkse aanscherping van het plafond op EU niveau tegen 2050 naar ongeveer -85% t.o.v 2005 In lijn met de EU doelstelling om klimaatneutraal te zijn tegen 2050, heeft de Commissie in 2019 bovendien verschillende ambitieuzere scenario's vooropgesteld, waaronder een scenario met een reductie van -95% tegen 2050 t o v. 2005. Ondertussen wordt het wetgevend pakket van de Green Deal uitgewerkt en is het duidelijk dat er een verdere daling van het absoluut emissie-plafond binnen het ETS zal beslist worden.

4 De omslag naar een klimaatneutrale economie en maatschappij is geen evidentie. Vlaanderen bekleedt inzake de uitstoot van broeikasgassen een moeilijke positie, door zijn hoge bevolkingsdichtheid, zijn hoge export, zijn relatief hoge energieverbruik en het gebrek aan ruimte voor de installatie van alternatieve systemen Ook is de Vlaamse industrie relatief energie-intens en sterk afhankelijk van fossiele grondstoffen In 20181 bedroegen de totale broeikasgasemissies in Vlaanderen 77,7 miljoen ton CO2-equivalent (Mt CO2-eq), waarvan 36,6% afkomstig waren van industriele sectoren (excl elektriciteitsproductie) Binnen deze industriele broeikasgasemissies zorgden de industrieen die onder het EU-emissierechtenhandelssysteem (EU-ETS) vallen, voor 80% van de uitstoot. Op sectorniveau vertegenwoordigden de raffinage-, chemie- en ijzer- & staalsector in Vlaanderen op hun beurt samen bijna 90% daarvan. Met een aandeel van ongeveer 86% is CO2 veruit het belangrijkste Vlaamse industriele broeikasgas

5 Het verhogen van de energie-efficientie en het beperken van de broeikasgasuitstoot door de energie-intensieve industrieen in Vlaanderen als bijdrage aan de Europese klimaatdoelstellingen vormt dus een zeer grote uitdaging Het bereiken van dit doel zal een ingrijpende verandering vergen van de manier waarop koolstof wordt gebruikt door onze industrie en maatschappij. Het drastisch reduceren van het gebruik van koolstof op zich is nagenoeg onmogelijk, gelet op de onmisbare natuur van het element koolstof in bijvoorbeeld de meest essentiele consumenten- en energieproducten. Men zal dus op een slimmere manier dienen om te gaan met koolstof en het gebruik ervan Dit kan door de toegevoegde waarde per ton koolstof aanzienlijk te vergroten (bijvoorbeeld door via circulariteit de moleculen langer in omloop te houden, waardoor een zelfde koolstofatoom meermaals meerwaarde genereert), door de nuttige gemiddelde levensduur van koolstof vastgelegd in producten te verlengen met een aanzienlijke factor (bijvoorbeeld verdubbelen of verviervoudigen) of door het nettoverlies van koolstof onder de vorm van CO2 naar de atmosfeer nagenoeg tot nul terug te brengen (o a door efficientere productieprocessen of door CO2 af te vangen en om te zetten tot bouwsteen voor nieuwe producten of ondergronds te stockeren)

---

1 derde Voortgangsrapport Vlaams Mitigatieplan 2013-2020 zoals medegedeeld aan de Vlaamse Regering op 9 oktober 2020

6 De incrementele evoluties in emissies en energieverbruik die tot nu toe gerealiseerd werden, zullen niet voldoende zijn om een volledige omslag te bereiken. Dit wijst op de noodzaak van een grote industriele transitie in de komende decennia

Belangrijke randvoorwaarde hierbij is dat de beoogde omslag het concurrentievermogen van de Vlaamse energie-intensieve industrie niet mag aantasten, aangezien dit zou leiden tot een verschuiving van de productiecapaciteit naar andere regio's in de wereld, wat het globale probleem eerder zal verergeren dan oplossen Gezien het Akkoord van Parijs zal deze transitie wereldwijd moeten plaatsvinden

"Moonshot": 'Vlaamse industrie koolstofcirculair en CO2-arm tegen 2050'

7 Ter ondersteuning van een fundamentele oplossing voor de klimaat- en energie-uitdaging, lanceerde de Vlaamse Regering de moonshot 'Vlaamse industrie koolstofcirculair en CO2-arm tegen 2050' als een innovatiespeerpunt in het Vlaamse energie- en klimaatbeleid. Deze moonshot heeft als doel om tegen 2040 technologische doorbraken te realiseren, zowel in producten als processen en materialen, die op hun beurt – gezien een investeringscyclus van ca 10 jaar - tegen 2050 kunnen bijdragen om de Vlaamse industrie koolstofcirculair en CO2-arm te maken. De moonshot beoogt dus een kennisopbouw met een langere tijdshorizon Op 23 maart 2019 ging dit initiatief operationeel van start.

8. In het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 worden de continuiteit van de moonshot en het opzetten van een decretaal kader vooropgesteld. 'We werken samen met de industrie aan oplossingen voor grote maatschappelijke uitdagingen. De klimaatuitdaging zetten we om in een economische opportuniteit. Het genomen engagement met betrekking tot de moonshot "Vlaanderen CO2-neutraal" wordt gehonoreerd. We realiseren voor dit onderzoeksprogramma een decretaal kader dat rechtszekerheid kan bieden voor de lange termijn.' Dit wordt bevestigd in de beleidsnota Economie, Wetenschap en Innovatie.

9 De moonshot richtte zich in eerste instantie op basisonderzoek bij de Vlaamse kennisinstellingen (aan universiteiten en daarbuiten) en werd opgebouwd uit vier essentiele en nauw verbonden onderzoekstrajecten. 1) biogebaseerde chemie die leidt tot unieke hoogwaardige producten, 2) circulariteit van koolstof in materialen, 3) elektrificatie en radicale transformatie van processen, en 4) energie-innovatie.

De moonshot geeft bedrijven en kennisinstellingen de kans om hun innovaties versneld en meer gefocust te ontwikkelen en op de markt te brengen. Naast de verwachte impact op de industrie, is dit is een belangrijke opportuniteit voor Vlaanderen om zich te positioneren als een topregio voor onderzoek en innovatie in de energie-intensieve sectoren. De in Vlaanderen ontwikkelde doorbraak-technologieen en energie-innovaties kunnen ook gevaloriseerd worden in andere regio's en zo een belangrijke bijdrage te leveren aan oplossingen voor de energie- en klimaatproblematiek.

10. Sector-overschrijdende samenwerking en synergie zijn onontbeerlijk om te kunnen komen tot een koolstofslimme industrie, met nieuwe waardeketens en nieuwe business modellen. Veel kan worden bereikt door in industriele kerngebieden het gebruik van grondstof- en materialenstromen door samenwerking tussen bedrijven te optimaliseren. De (petro)chemische sector en de staalindustrie spelen een belangrijke rol in het verbinden van sectoren en de transitie naar een meer circulaire economie. Synergien met de meer stroomafwaartse sectoren (o a textiel, papier, voeding, logistiek, niet-metallische mineralen) kunnen zorgen voor positieve spillovers, ook voor kleinere, lokale bedrijven

Deze samenwerking is ingebed in de governance. De speerpuntcluster voor chemie en kunststoffen Catalisti coördineert het moonshotprogramma, in nauwe samenwerking met speerpuntcluster Flux50 voor het onderzoekstraject rond energie-innovatie. De strategie en de keuze van de voorgestelde projecten wordt bepaald door twee onafhankelijke organen, de Moonshot Governance Board (MGB), bestaande uit CEO's en leidinggevenden uit de chemie en petrochemische sector, de staalindustrie en de energiesector, en de Wetenschappelijke AdviesRaad (WAR) met onafhankelijke wetenschappelijke experten en bedrijfsexperten.

11. In 2019 en 2020 werden respectievelijk 19.430.775 € en 19.606.703 € vastgelegd voor 26 projecten in de moonshot, wat onderlijnt dat dit initiatief volledig operationeel is.

Contextanalyse en roadmapstudie

12. Op 9 december 2019 keurde de Vlaamse Regering het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) 2021-2030 definitief goed. Eén van de actiepunten is het ontwikkelen van een transitiekader inzake de omschakeling naar een CO2-arme industrie. Eind 2019 startte in opdracht van VLAIO een multidisciplinair consortium met de studie "Contextanalyse en roadmapstudie: Vlaamse industrie koolstofcirculair en CO2-arm in 2050 door de ontwikkeling van marktrijpe innovatieve technologieën tegen 2040". De opdracht richtte zich enerzijds op de ontwikkeling van een routekaart tot 2050 en een aanzet voor beleidskader voor de industriële transitie op basis van een analyse van het Vlaamse landschap, een onderzoek naar potentiële technologieën en het uittekenen van verkenningsscenario's via modelering. Anderzijds had de studie als opdracht om een contextanalyse voor de Vlaamse moonshot uit te voeren, inclusief het formuleren van aanbevelingen voor eventuele bijsturingen. De focus van de studie lag op de sectoren chemie, raffinage en staal, gezien zoals eerder gesteld deze sectoren voor ca. 90% verantwoordelijk zijn voor de industriële broeikasgasuitstoot in Vlaanderen.2

De studie bevestigt dat de transitie naar een CO2-arme en koolstofcirculaire Vlaamse industrie een grote uitdaging is, die ook gekenmerkt wordt door lange investeringscycli. Maar ze stelde ook dat Vlaanderen in Europa een aantrekkelijke vestigingsplaats kan blijven voor de toekomstige duurzame industrie. Het kan verder bouwen op troeven zoals de centrale ligging, een hoogopgeleide beroepsbevolking, een uitstekende infrastructuur en een wereldwijde reputatie wat betreft het in de markt zetten van innovaties.

13. Alle stakeholders die bevraagd werden, realiseerden zich dat we op dit moment voor een kantelpunt staan. Om de doelstellingen in 2050 te kunnen halen is het, gezien de lange ontwikkelingstijden en investeringscycli, belangrijk dat alle stakeholders (overheid, bedrijven, onderzoeksorganisaties) nu actie ondernemen.

14. De studie identificeert vijf pijlers voor het beleid om de Vlaamse economie en in het bijzonder zijn basisindustrie, in de juiste richting te sturen:

- Een gedragen en haalbare beleidsvisie vanuit Vlaanderen en België met als doelstelling de industrie in Vlaanderen te vrijwaren en Vlaanderen te positioneren als een innovatieleider in nieuwe technologieën. Deze beleidsvisie moet opgevolgd en aangestuurd worden door een bewijsgedreven governance die samengesteld is uit expertvertegenwoordigers van verschillende domeinen;
- Financiering: voorzien van instrumenten voor co-financiering vanuit Vlaanderen en Europa om de transitie te realiseren;

---

[2] Het volledige rapport "Flankerend beleid voor een koolstofcirculaire en CO_2-arme industrie in Vlaanderen is te vinden op https://www.vlaio.be/nl/publicaties/naar-een-koolstofcirculaire-en-co2-arme-vlaamse-industrie

- Uitbouw van toekomstbestendige en vrij toegankelijke basisinfrastructuur voor de energie- en klimaattransitie,
- Innovatie en implementatie van CO2-reducerende technologieen;
- Regelgevingstechnisch creeren van een gelijkwaardig speelveld in Vlaanderen en in Europa en buiten EU (competitiviteit), dat flexibel genoeg is om in te spelen op de transitie.

15 Voor de moonshot was de conclusie dat dit programma een duidelijke sprong voorwaarts is om op basis van dialoog met de industrie de kennisinstellingen richting te geven en te ondersteunen inzake technologische innovaties en fundamenteel onderzoek die bijdragen aan de transitie van de Vlaamse industrie. De studie bevestigde de gemaakte thematische keuzes binnen de moonshot Gezien de langetermijnfocus en de nog recente opstart van het initiatief moeten de getrokken lessen nog verder uitkristalliseren. Er werden aanbevelingen gegeven om bepaalde 'Moonshot-Onderzoekstrajecten" verder te verscherpen, de brug tussen onderzoek en toepassing te versterken en een gedetailleerde routekaart per onderzoekstraject met detaildoelstellingen en focusdomeinen uit te werken.

Aanpak van de industriële klimaattransitie

16 Gebaseerd op deze conclusies is binnen de Vlaamse Regering een plan van aanpak afgesproken om de industriele transitie op een bredere schaal te bevorderen dan het innovatiebeleid van de moonshot. Daarvoor wordt een breed industrieel transitieprogramma opgezet, waarvan de aanpak moet worden aangestuurd met een programmanota die gebaseerd is op een routekaart tot 2050. De programmanota en routekaart moeten in een vijfjarige cyclus geactualiseerd worden. Hiervoor worden een sterk beleidskader en een overlegstructuur opgezet. Op basis van de conclusies en aanbevelingen omvat het plan van aanpak volgende vijf werkpunten:

1. Opzetten van een beleidskader en overlegstructuur voor het industrieel transitieprogramma.

   Dit werkpunt richt zich op het beheer van de verdere aanpak en heeft als belangrijke doelstelling een goed afgestemd beleidskader, door intensieve samenwerking en afstemming over de verschillende beleidsdomeinen heen en het ontwikkelen van samenwerking en synergien met de verschillende stakeholders en initiatieven in het domein.

2. Versnellen van de klimaatinnovatie in en voor de Vlaamse basisindustrie (chemie, petroleum, ijzer en staal).

   Om de klimaatdoelstellingen in 2050 te kunnen realiseren, moet de ontwikkeling van de benodigde nieuwe technologieen nu starten Een doordacht en afgestemd innovatie-instrumentarium is daarbij essentieel Hierbij zijn zowel het langere termijn onderzoek, o.a. voorzien via de moonshot, als het versterken van de doorstroming tussen basisonderzoek en effectieve industriele toepassing van belang Voor dat laatste is er een beleid voor demo- en pilootprojecten nodig. Hierbij dienen zowel de Vlaamse als Europese fondsen gebruikt te worden

3 Nu nemen van de eerste stappen voor noodzakelijke basisinfrastructuur van de toekomst

   Afvang, transport en opslag van CO2, en in latere fase ook het gebruik van deze CO2, zijn een essentieel onderdeel voor het realiseren van de doelstellingen. Om de noodzakelijke voor meerdere gebruikers en vrij toegankelijke basisinfrastructuur tijdig te kunnen voorzien, dienen nu al de eerste stappen gezet te worden Hetzelfde geldt voor waterstof als

toekomstige energiedrager en grondstof voor de basisindustrie Voor wat betreft de energietransitie mag ook de noodzakelijke (aanpassing aan de) basisinfrastructuur voor warmterecuperatie en elektriciteitsvoorziening niet ontbreken.

4 Opbouwen van een economie rond alternatieve grondstoffen en circulariteit, afgestemd op de industriele transitie

Het Vlaams Regeerakkoord bevestigde het belang van de transitie naar een circulaire economie voor Vlaanderen Dit werkpunt zal verder inzetten op de rol van de Vlaamse industrie in deze circulaire economie, en de samenwerking en afstemming met de bestaande beleidsorganen daarrond. Het is de bedoeling dat de bestaande programma's en beleidskaders daarover worden voorgezet, en dat men bewaakt dat ze consistent blijven met het industriele klimaattransitieprogramma Hetzelfde geldt voor de afstemming met het beleid voor nieuwe economieen rond bio-materiaal en rond waterstof

5 Blijven garanderen van competitieve en voldoende energie.

Alle scenario's wijzen op een toename van de elektriciteitsvraag in de transitie naar een CO2-arme en koolstofcirculaire economie. Voldoende energie - en in het bijzonder elektriciteit - tegen een competitieve prijs is bijgevolg essentieel. De Vlaamse basisindustrie is echter niet de enige partij in de energietransitie. Dit werkpunt zal starten met een energiestudie die duidelijk zicht geeft op toekomstige energievraag in Vlaanderen en over de verschillende domeinen en sectoren heen.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

17. De klimaattransitie is van uitzonderlijk maatschappelijk belang en rechtvaardigt het opzetten van een specifieke aanpak die aansluit bij een missiegericht innovatiebeleid De transitie moet gebaseerd zijn op een sterke kennisbasis die gebouwd is op kwaliteitsvol basisonderzoek en op een gestructureerd overleg met alle stakeholders. Bovendien gaat het hierbij over ontwikkelingen met grote schaal en lange cycli, wat een volgehouden inspanning over een lange periode noodzakelijk maakt.

Om dit ten gronde en uitdagend te kunnen aanpakken en de horizon voldoende ver te kunnen leggen, is een langetermijnplanning en het vooruitzicht op langetermijnfinancering noodzakelijk. Met de ondersteuning die via dit decreet wordt geregeld, willen we die voorwaarde vervullen

Impactanalyse

18 De activiteiten geregeld door dit decreet, hebben een belangrijke directe of indirecte impact op alle geledingen van de maatschappelijke vierhoek. De industrie is de grootste directe betrokkene in deze transitie, die een fundamentele impact zal hebben op het voortbestaan en de invulling van industriele activiteiten in Vlaanderen. Het academisch onderzoek is een belangrijke partner in het traject en krijgt hiermee een grote hefboom om zijn wetenschappelijke en maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Voor de maatschappij is de beoogde transitie cruciaal gezien het belang van de klimaatproblematiek en van een robuuste Vlaamse economie Voor de overheid tot slot moeten de ondersteunde activiteiten een grote bijdrage leveren tot het bereiken van de klimaatdoelstellingen en het tegemoetkomen aan de maatschappelijke verwachtingen en de internationale verplichtingen

Dit decreet heeft geen impact op de maatschappelijke grondrechten en het gelijkheidsbeginsel.

De verwachte budgettaire impact voor de ondersteuning van de moonshot bedraagt 20 miljoen euro jaarlijks, voor de periode 2019-2039

Het decreet heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

Onderzoeksinstellingen die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap en die gevestigd zijn in Brussel komen in aanmerking voor het uitvoeren van projecten binnen de moonshot.

B. Structurele financiering van EnergyVille

19. Zoals hierboven bij de industriele klimaattransitie reeds uitvoerig toegelicht is de omslag naar een klimaatneutrale maatschappij een enorme uitdaging voor Vlaanderen. De daarvoor vereiste energietransitie gekoppeld aan een toekomstgericht beleid inzake klimaatverandering biedt ook mogelijkheden voor en vraag naar innovatie. Eén van de beleidsmaatregelen die daarom in het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) 2021-2030 werd voorgesteld, is het versterken van onderzoek en ontwikkeling op het vlak van energie en klimaat . *"We beogen een evenwichtig onderzoeks- en innovatiebeleid met zowel aandacht voor het niet gericht wetenschappelijke onderzoek op lange termijn als voor het meer gericht strategisch basisonderzoek tot de verdere ontwikkeling en uitrol van innovaties Met kennisgrensverleggend en strategisch wetenschappelijk onderzoek streeft Vlaanderen naar een hoog kennisniveau in en voor onze samenleving, een stevig fundament dat als basis dient voor de oplossingen op lange termijn van de grote maatschappelijke uitdagingen Daarnaast zal het onderzoeks- en innovatiebeleid sterk inzetten op onderzoek en innovatie ter ondersteuning van nieuwe en bestaande economische activiteiten voortvloeiend uit de energie-en klimaatuitdagingen en zo bijdragen aan het behoud en de versterking van een lokale maakindustrie die zich kan positioneren binnen Europese en internationale duurzame waardeketens."*

Eén van wijzen waarop deze beleidsmaatregel wordt uitgevoerd, is via de structurele financiering van de Strategische onderzoekscentra (SOC's): *"De strategische onderzoekscentra (SOCs) krijgen een jaarlijkse dotatie voor de uitvoering van strategisch basisonderzoek in hun domein. Met de structurele financiering van de SOC VITO onderstreept de Vlaamse overheid het belang dat ze hecht aan een onderzoekscentrum met focus op duurzame ontwikkeling en cleantech-innovaties. Ook IMEC (PV-technologie, batterijonderzoek en ICT met specifieke toepassingen voor de energietransitie en smart cities) en Flanders Make (energie-efficientere producten en procestechnologieen) dragen bij aan de ontwikkeling en innovatie van technologieen voor de energietransitie en het klimaatbeleid Energyville is de onderzoekssamenwerking tussen KULeuven, VITO, IMEC en UHasselt in het domein van duurzame energie en intelligente energiesystemen, in het bijzonder voor steden."*

20 EnergyVille, opgericht als een Stichting van Openbaar Nut bij notariele akte op 21 oktober 2020, is opgericht door en een samenwerking tussen KU Leuven, VITO, IMEC en UHasselt en heeft als statutair doel de bevordering en coordinatie van het wetenschappelijk onderzoek naar duurzame energie en energiesystemen op nationaal en internationaal vlak en het stimuleren en intensiveren van samenwerking tussen de stichters op deze gebieden

21. De Vlaamse Regering wil deze samenwerking tussen de universiteiten en de SOC's op vlak van duurzame energie en energiesystemen ondersteunen en verder versterken om zo haar doelstellingen van Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) 2021-2030 te helpen realiseren Daartoe wordt structurele financiering voorzien door opname van EnergyVille in het W&I-decreet. Zoals ook voor de andere instellingen in het wetenschaps- en innovatielandschap die structureel gefinancierd

worden via het W&I-decreet, wordt de financiering gekoppeld aan het afsluiten van een convenant tussen de Vlaamse Regering en EnergyVille waarin de verdere modaliteiten van de financiering en de strategische en operationele doelstellingen worden bepaald. Na afloop van het vijfjarige convenant, worden de activiteiten van EnergyVille geevalueerd a.d h v de voorwaarden van dit convenant.

C. Vlaamse Wetenschappelijke Instellingen

22. In het W&I-decreet wordt nu een aanduiding als "Vlaamse wetenschappelijke instelling (VWI)" voorzien. In eerste instantie worden zes instellingen bij decreet aangemerkt als VWI (INBO, ILVO, KMSKA, VIOE, APM en WatLab).

Het specificeren van een instelling als Vlaamse wetenschappelijke instelling heeft in de eerste plaats als doelstelling de visibiliteit als zodanig te bewerkstellingen en zal tevens de herkenbaarheid van de instelling als volwaardige wetenschappelijke partner verhogen De specificering van een instelling als Vlaamse wetenschappelijke instelling zal het bovendien mogelijk maken om in de toekomst vanuit het beleid inzake wetenschappen en innovatie, deze groep van instellingen als een afzonderlijke doelgroep te benaderen wanneer bepaalde beleidsmaatregelen worden getroffen

23. Daarnaast wordt ook de mogelijkheid voorzien om bijkomende VWI's aan te duiden door de Vlaamse Regering indien ze cumulatief beantwoorden aan de vier in het decreet opgesomde criteria. De opgenomen criteria zijn een waarborg dat de werkzaamheden van de Vlaamse wetenschappelijke instellingen beleidsgericht zijn, relevant zijn voor de beleidsthema's behartigd door het betrokken beleidsdomein en bepaald en opgevolgd worden door de functioneel bevoegde minister·

1 De missie en de taken van een Vlaamse Wetenschappelijke instelling betreffen in hoofdzaak het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, al dan niet m.i v wetenschappelijke dienstverlening.
Onder wetenschappelijk onderzoek wordt hier verstaan alle wetenschappelijke en technologische activiteiten met als doel kennis te genereren of kennis aan te wenden voor de ontwikkeling van nieuwe producten, processen of diensten. Onder wetenschappelijke diensten wordt hier verstaan activiteiten die betrekking hebben op de valorisatie of bekendmaking van de resultaten van het onderzoek met inbegrip van de bekendmaking aan het grote publiek, het beheer en de valorisatie van wetenschappelijk patrimonium, het optreden als onafhankelijk referentielaboratorium, het uitvoeren van routineanalyses, studies, en dergelijke m i v. het formuleren van conclusies.
2. De uitgevoerde onderzoeksactiviteiten en de geleverde wetenschappelijke diensten zijn relevant voor beleidsthema 's van de Vlaamse overheid, behartigd door het betrokken beleidsdomein en worden bij voorkeur door eigen diensten uitgevoerd.
De toetsing van de beleidsrelevantie is een zaak van zowel de functioneel bevoegde minister als van de collega bevoegd voor wetenschapsbeleid. Bij de argumentatie aangaande de beleidsrelevantie behoort eveneens de argumentatie waaruit blijkt dat het te voeren, onderzoek en de afgeleide dienstverlening best door de diensten van de Vlaamse overheid zelf kan worden uitgevoerd De criteria voor het organiseren van onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening door de overheid zelf, en waar tevens op cumulatieve wijze aan dient te worden beantwoord, zijn de volgende·
- De uitgevoerde onderzoeksactiviteiten en de geleverde wetenschappelijke diensten moeten permanent beschikbaar zijn voor de overheid en hebben dus nood aan een structurele organisatie, mede met het oog op lange termijn kennisontwikkeling (opbouw wetenschappelijk patrimonium),

- De uitgevoerde onderzoeksactiviteiten en de geleverde wetenschappelijke diensten moeten uitgevoerd worden in de grootst mogelijke onafhankelijkheid wat onderzoeksmethodiek betreft, buiten de beinvloeding van politieke aard of van belanghebbende actoren uit de markt of de samenleving,
- De uitgevoerde onderzoeksactiviteiten en de geleverde wetenschappelijke diensten dragen bij tot de opbouw van voor Vlaanderen unieke expertise, onderzoek infrastructuur of wetenschappelijk patrimonium.

3 De aansturing, opvolging en controle van de wetenschappelijke instelling gebeurt door de functioneel bevoegde minister.

Het is eigen aan wetenschappelijk onderzoek dat dit in de grootst mogelijke onafhankelijkheid t o v. het politieke niveau en belanghebbende actoren kan uitgevoerd worden. De aansturing, opvolging en toezicht gebeurt door de functioneel bevoegde minister. De bepaling van de output (met zowel kwantiteits- als kwaliteitsaspecten) die een organisatie dient te realiseren en de (financiele en personele) middelen (input) die hiervoor worden ter beschikking gesteld, maakt het voorwerp uit van de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en de instelling. De onderzoeksprogramma's vormen een onderdeel van de beheersovereenkomst

4 De Vlaamse wetenschappelijke instelling beschikt over een substantiele kritische massa. In het voornoemde onderzoeksprogramma moet aangetoond worden dat de instelling beschikt over voldoende menskracht om dit onderzoeksprogramma volledig, kwaliteitsvol en wetenschappelijk onderbouwd te kunnen uitvoeren Verder zal de instelling aantonen dat hun wetenschappelijke expertise representatief is voor het betrokken wetenschapsdomein en dat de instelling goed ingebed zit in het Vlaamsbrede wetenschapslandschap.

D. Aanpassingen bepalingen VITO

Gedelegeerd bestuurder

24. Artikelen 36-52 van het W&I-decreet regelen de werking van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) Deze bepalingen voorzien onder andere in een gedelegeerd bestuurder als één van de bestuursorganen Een overeenkomst tussen VITO, voor wie de raad van bestuur optreedt, en de gedelegeerd bestuurder stelt de rechten en plichten vast van deze gedelegeerd bestuurder

Tot op heden bepaalden de opeenvolgende overeenkomsten tussen VITO en de gedelegeerd bestuurder dat deze zijn mandaat als gedelegeerd bestuurder uitoefent in de hoedanigheid van zelfstandige

25 De Vlaamse Regering wenst de functie van gedelegeerd bestuurder echter te hervormen opdat deze zijn of haar mandaat zal uitvoeren in de hoedanigheid van werknemer van VITO Wanneer VITO haar toekomstige gedelegeerd bestuurder aanstelt in de hoedanigheid van werknemer, kan VITO de vergoeding voor dit mandaat optimaal stroomlijnen met andere vergoedingsregimes binnen de ruimere Vlaamse administratie De houders van mandaten met gelijkaardige verantwoordelijkheden als de gedelegeerd bestuurder van VITO oefenen immers hun mandaat uit in de hoedanigheid van werknemer, en niet in de hoedanigheid van zelfstandige. Om die reden wordt uitdrukkelijk in het decreet bepaald dat de functie van het hoofd van VITO in de hoedanigheid als werknemer zal worden uitgeoefend

26. Bovendien is het aangewezen de benaming 'gedelegeerd bestuurder' te vervangen door 'ondernemingshoofd', dit om aan te sluiten bij de terminologie zoals gebruikt in het Bestuursdecreet In dit Bestuursdecreet wordt de benaming 'gedelegeerd bestuurder' immers voorbehouden aan mandaathouders die benoemd en ontslagen worden door de Vlaamse Regering, terwijl dit bij VITO gebeurt door de raad van bestuur Aansluitend bij de benaming 'hoofd van het agentschap' die het Bestuursdecreet gebruikt voor zulke mandaathouders aangesteld door de raad van bestuur, opteert de Vlaamse Regering bij VITO voor het gebruik van de term 'ondernemingshoofd'

Directiecomité

27. Daarnaast wordt voorzien in de afschaffing van het directiecomité als een formeel orgaan. Het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen, dat op 1 mei 2019 in werking trad, schaft het directiecomité af bij de naamloze vennootschap. Het lijkt aangewezen om op dit vlak aansluiting te zoeken bij het gemene vennootschapsrecht Zulks sluit bovendien niet uit dat binnen VITO een vergadering van de directieleden wordt georganiseerd, zonder dat dit dan evenwel een formeel orgaan betreft.

Aanpassing aan het wetboek van vennootschappen en verenigingen

28. Het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid bevat nog wijzigingen naar de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen en de terminologie die daarin gehanteerd werd Er wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om deze verwijzingen aan te passen aan het wetboek van vennootschappen en verenigingen. Deze wijzigingen hebben geen inhoudelijke gevolgen.

Ook de verwijzing naar de Europese richtlijn betreffende de doorzichtigheid in de financiele betrekkingen tussen lidstaten en openbare bedrijven en de financiele doorzichtigheid binnen bepaalde ondernemingen wordt geactualiseerd

E. Adviezen

Advies Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

De SERV beperkt zich in haar advies vooral tot de meer inhoudelijke bepalingen van het ontwerpdecreet.

De SERV kan zich vinden in de nieuwe inhoudelijke kaderstellende regelingen en bepalingen Meer bepaald vindt de SERV het positief dat een beleidskader wordt ingevoerd dat de industriele klimaattransitie op een bredere schaal moet bevorderen door middel van een industrieel transitieprogramma dat wordt aangestuurd door een programmanota waarover advies wordt ingewonnen van onder meer de SERV

De SERV wijst er overigens op dat de ervaringen, netwerken en digitale ontwikkelingen binnen de transitie Industrie 4.0 niet los kunnen gezien worden van de industriele klimaattransitie en een belangrijke bijdrage kunnen leveren. Ook de versmelting van het Steunpunt Economie&Ondernemen met ECOOM kan door de SERV alleen maar onderschreven worden met het oog op meer coherent beleidsrelevant onderzoek en de verstrengeling van knowhow, expertise en kennis over clusters, ondernemerschap(sindicatoren), digitale economie en strategische waardeketens.

Tenslotte vindt de SERV het positief dat in de raad van bestuur van het FWO één onafhankelijke bestuurder afkomstig kan zijn uit de – aldus de decretale bepaling van artikel 8 – "non-profitsector" De SERV geeft overigens de voorkeur aan de term "social profit" aangezien deze ook Europees wordt gebezigd. Ook vraagt de SERV dat de term "bedrijven" consequent zou vervangen worden door "ondernemingen" omdat hierin ook social profit ondernemingen liggen vervat.

De aanbeveling van de SERV om de term "social profit" te gebruiken ipv "non-profit sector" wordt gevolgd door de ontwerpbepaling artikel 8 in die zin aan te passen De aanbeveling om ook de term "ondernemingen" te vervangen door de term "bedrijven" wordt op dit moment niet gevolgd omdat nog eens verder dient onderzocht te worden wat te exacte gevolgen van de verandering van deze terminologie zou zijn doorheen de regelgeving.

Advies Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO)

In haar advies NR 19 is de VARIO bekijkt de VARIO enkel het hoofdstuk m b.t. het beleidskader voor het Vlaamse industriele klimaattransitieprogramma

In een twintigtal bevindingen en aanbevelingen is de VARIO overwegend positief voor het initiatief en onderschrijft ze de noodzaak tot het opnemen van een decretale onderbouw in het W&I-decreet van zowel de Moonshot als het bredere transitieprogramma m o.o. langetermijn planning en langetermijn financiering.

De bevindingen en aanbevelingen worden als volgt samengevat·

- De transversale aanpak bij het industrieel klimaattransitieprogramma en de inbedding van het Moonshot-initiatief daarbinnen is positief
- Trek deze transversale aanpak door bij de opmaak van de programmanota en de routekaart, bij het versnellen van de klimaatinnovatie en bij het opzetten van basisinfrastructuur
- Een systemische benadering bij de opmaak van de programmanota industrieel klimaattransitie is noodzakelijk evenals de inbedding en consistentie met het beleid rond alternatieve grondstoffen en circulariteit en het energiebeleid.
- Ook coordinatie en afstemming tussen de verschillende beleidsniveaus is belangrijk (lokaal, Vlaams, federaal en Europees), zowel bij de opmaak van de programmanota en routekaart als bij het versnellen van klimaatinnovatie en het opzetten van basisinfrastructuur
- Brede participatie is nodig bij de opmaak van de programmanota en routekaart.
- Het versnellen van de klimaatinnovatie in en voor de Vlaamse basisindustrie is cruciaal; samenwerking is hierbij belangrijk.

Advies Fonds voor Wetenschappelijk onderzoek (FWO)

Op 31 augustus 2021 heeft het FWO haar positief advies gegeven op het ontwerp van decreet

Op de bepalingen van het ontwerpdecreet zelf heeft het FWO geen opmerkingen Wel wordt een kleine aanpassing gevraagd aan de toelichting bij artikel 8 in deze memorie van toelichting. Enerzijds wordt gevraagd niet de term "begunstigde" te gebruiken bij de toelichting bij artikel 8 van het ontwerp van decreet aangezien dit niet de terminologie is die het FWO gebruikt. Anderzijds wordt gevraagd de toelichting bij dit artikel 8 ook inhoudelijk aan te passen ten einde een mogelijk verkeerde interpretatie van de tekst te vermijden.

De door het FWO voorgestelde suggesties voor aanpassing van de memorie van toelichting worden gevolgd

Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC)

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens heeft op 7 september haar advies VTC nr. 2021/75 gegeven op het ontwerp van decreet Meer bepaald werd advies gegeven over artikelen 4 en 30 van het ontwerp van decreet aangezien deze expliciet de verwerking van persoonsgegevens behandelden

Er wordt hier repliek gegeven op de opmerkingen en aanbeveling die een repliek vereisen en dit in volgorde dat die gegeven werden in het advies.

Artikel 4

Onder punt 9 van het advies stelt de VTC vast dat geen rechtsvaardigheidsgrond werd opgenomen in het ontwerp van decreet of in de memorie van toelichting, alhoewel er wel een rechtsvaardigheidsgrond kan gevonden worden in artikel 6, 1, c) van de algemene verordening gegevensbescherming van 27 april 2016 (VERORDENING (EU) 2016/679) (AVG). Er wordt aanbevolen die rechtsvaardigheidsgrond ook expliciet op te nemen in het ontwerp van decreet, de memorie van toelichting of de nota aan de Vlaamse Regering Aan deze aanbeveling wordt gevolg gegeven door de rechtsvaardigheidsgrond op te nemen bij de artikelsgewijze commentaar bij artikel 4.

Onder punt 13 worden de doeleinden voor de verwerking van de persoonsgegevens voldoende bepaald Echter willen we in kader van later gestelde punten in het advies verduidelijken dat het eerste punt van de tweede doeleinde eveneens de visibiliteit van de onderzoekers impliceert Bovendien is het om innovatie te kunnen verhogen, noodzakelijk dat er een netwerk van onderzoekers gecreeerd wordt en onderzoekers elkaar snel kunnen vinden Om die reden is het noodzakelijk om professionele persoonsgegeven te verzamelen en kenbaar te maken.
Onder punt 16 wordt in het advies gesteld dat, alhoewel wel uit de tekst van ontwerpartikel 4 kan worden afgeleid dat het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie verwerkingsverantwoordelijke is, toch best expliciet worden bepaald wie de verwerkingsverantwoordelijke is In een eerdere versie van het ontwerpartikel 4 werd de verwerkingsverantwoordelijke inderdaad expliciet bepaald, maar dit werd gewijzigd op aangeven van het Wetgevingsadvies Daar werd immers terecht gesteld dat het niet de decreetgever maar wel de Vlaamse Regering toekomt om haar administratie te organiseren. Er wordt dus niet ingegaan op deze aanbeveling

Conform artikel 5.1, C) AVG, moeten persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. Onder punt 20 van het advies stelt het VTC dat het hen niet duidelijk is waarom de gegevens geslacht en nationaliteit verwerkt worden. Bij de artikelsgewijze commentaar bij artikel 4 wordt nu meer toelichting gegeven bij de verwerking van deze gegevens zodat dit duidelijker is Verder wordt onder punt 21 gesteld dat het publiek maken van persoonsgegevens een bijzondere motivering vereist Het VTC is van oordeel dat deze bijzondere motivering ontbreekt voor de persoonsgegevens die via FRIS worden publiek gemaakt. Deze bijkomende motivering wordt nu ook bij de artikelsgewijze commentaar gegeven om aan deze opmerking tegemoet te komen

Onder punt 25 van het advies wordt gevraagd in de memorie van toelichting een motivering te geven voor de bewaring van de gegevens over de nationaliteit en het geslacht van de onderzoeker Die motivering wordt nu gegeven bij de artikelsgewijze commentaar op artikel 4

Onder punt 27 wordt aanbevolen om bepalingen op te nemen in verband met de juistheid en actualisatie van de persoonsgegevens Aangezien deze verplichting reeds rechtstreeks volgt uit de AVG en ook uit federale wetgeving i v.m. de verwerking van persoonsgegevens, lijkt het ons niet nodig dit nogmaals op te nemen in dit ontwerp van decreet Voor punt 28 t e.m. punt 30 van het advies geldt dezelfde overweging als bij punt 27. Ook dit volgt rechtstreeks uit de AVG en federale wetgeving i v m. persoonsgegevens en dient niet nogmaals herhaald te worden.

Onder punt 30 meldt het advies om in het ontwerp van decreet eveneens de verwerking van de persoonsgegevens te vermelden, o a in de vorm van een link naar de privacyverklaring In de voorschriften van wetgevingstechniek wordt echter aangewezen een verwijzing naar een websitepagina niet op te nemenin de regelgeving. De verwerkingsverantwoordelijke neemt wel de nodige maatregelen conform art.5.1 in kader van transparantie en dit via een privacyverklaring op de website

Artikel 30

In punt 1° van het eerste lid van het ingevoegd artikel 63/23 wordt de verwijzing naar artikel 35 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, hierna de WVG genoemd, vervangen door artikel 22, punt 2, b), van de AVG (verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)) Artikel 35 van de WVG valt onder titel 2 Die heeft betrekking op de verwerking van persoonsgegevens met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen De geautomatiseerde besluitvorming door het Agentschap Innoveren en Ondernemen heeft daar geen betrekking op en betreft een niet-risicovolle verwerking.

Artikel 22, punt 2, b), van de AVG stelt dat een Unierechtelijke of een lidstaatrechtelijke bepaling voldoende is om geautomatiseerde besluitvorming toe te staan De essentiele elementen van de geautomatiseerde besluitvorming worden daarom in een besluit van de Vlaamse Regering opgenomen.

Om die reden wordt het tweede en derde lid van het ingevoegd artikel 63/23 (ingevoegd bij artikel 30 van het ontwerp van decreet) ook aangepast.

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, hierna de VTC genoemd, merkt verder op dat voor de verwerking van persoonsgegevens en meer bepaald de verwerking van gegevens die tot de persoonlijke levenssfeer de essentiele elementen, vermeld in randnummers 65 en 66 moeten worden opgenomen en dat deze verwerkingen moeten worden benoemd

Punt 3° van het ingevoegd artikel 63/23, eerste lid, vermeldt de verwerking van gegevens die tot de persoonlijke levenssfeer behoren. Het betreft de verwerking van gegevens die een inmenging betreffen in het privéleven van burgers Artikel 22 GW en artikel 8 EVRM vereisen dat de essentiele elementen van de verwerking decretaal worden vastgelegd.
De verwerkingen die door het Agentschap Innoveren en Ondernemen gebeuren hebben bij nader inzien geen betrekking op gevoelige persoonsgegevens en derhalve betekenen zij ook geen inmenging in het privéleven van de burger. Om die reden wordt punt 3° van het eerste lid van het ingevoegd artikel 63/23 geschrapt

Als de gegevensverwerking geen inmenging in het privéleven tot gevolg heeft dan is alleen artikel 6, punt 3, van de AVG van toepassing Dit artikel stelt dat de rechtsgrond en de essentiele elementen

van de verwerking van persoonsgegevens, vermeld in artikel 6, punt 1, c) en e), moet worden vastgesteld bij Unierecht of lidstatelijk recht. Nergens wordt vermeld dat het moet gaan om een wet in de formele zin Een besluit van de Vlaamse Regering volstaat daarom

De overweging 41 (toelichting) bij dit artikel stelt daarenboven. "Wanneer in deze verordening naar een rechtsgrond of een wetgevingsmaatregel wordt verwezen, vereist dit niet noodzakelijkerwijs dat een door een parlement vastgestelde wetgevingshandeling nodig is, onverminderd de vereisten overeenkomstig de grondwettelijke orde van de lidstaat in kwestie ".

Advies afdeling Wetgeving van de Raad van State

( )

II. ARTIKELSGEWIJZE COMMENTAAR

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting

Artikel 3

Bij de definities wordt de definitie van onderzoekscentrum gespecifieerd zodat duidelijk is dat dit enkel van toepassing is op Vlaamse onderzoekscentra.

Artikel 4

In artikel 2/3 van het W&I-decreet wordt de aanlevering van onderzoeksinformatie aan de Flanders Research Informations Space (FRIS) geregeld Dit artikel vormt de rechtsvaardigingsgrond vereist onder de AVG op basis waarvan de gegevens in FRIS kunnen verwerkt worden (artikel 6, 1, c) AVG. de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust).

Dit artikel wordt gewijzigd enerzijds om het verder te verfijnen en in overeenstemming te brengen met de evolutie van FRIS in de laatste jaren en anderzijds om het beter in overeenstemming te brengen met de verplichtingen opgelegd door de AVG

Een deel van de onderzoeksinformatie die aan FRIS geleverd wordt, betreft immers persoonsgegevens die beschermd worden in het kader van de AVG Terzake beveelt de Vlaamse Toezichtscommissie (VTC) aan dat - rekening gehouden met artikel 6.3 AVG samen gelezen met artikel 8 EVRM en artikel 22 van de Grondwet en om onzekerheid over de rechtmatigheid van de verwerkingen te vermijden - dat bij voorkeur de decreten die verwerkingen in de zin van artikel 6.1,

punt c) of punt e), AVG omkaderen, de volgende essentiele elementen van die verwerkingen vermelden .

- het **doel** van de verwerking,
- de types of categorieen van te verwerken **persoonsgegevens**; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking" - zie artikel 5 1, c), AVG),
- de categorieen **betrokkenen**,
- de **entiteiten** waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de **opslagperioden** (bewaartermijnen - zie ook artikel 5 1, e), AVG),
- de aanduiding van de **verwerkingsverantwoordelijke(n)**

Deze vermelding doet men omwille van de transparantievereiste best letterlijk en zo specifiek mogelijk

Artikel 2/3 wordt nu dus aangepast om zoveel mogelijk in overeenstemming te zijn met deze aanbevelingen.

In het advies van de VTC op de ontwerp van artikel werd gevraagd de reden voor verwerking van de persoonsgegevens geslacht en nationaliteit te verduidelijken. Beide persoonsgegevens worden verzameld met als doel te voldoen aan rapporteringsplicht naar Europa, zoals dit vereist is in de EU-Uitvoeringsverordening nr 995/2012.[3] In kader van rapportages aan Europa wordt regelmatig gepeild naar informatie onder andere i.v m. genderverdeling. Om juiste informatie hierover te kunnen meedelen, is het van belang dat deze persoonsgegevens worden opgevraagd en bijgehouden Omdat deze persoonsgegevens voor dergelijke rapportages enkel op een geaggregeerd niveau moeten worden aangeleverd en verder niet bijdragen aan de andere doelstellingen van FRIS, worden deze in tegenstelling tot de andere persoonsgegevens, niet publiek gemaakt via FRIS Deze gegevens worden bewaard voor longitudinaal gebruik en om een evolutie in de tijd in kaart te kunnen brengen om zo het Vlaams beleid hierop te kunnen afstemmen

De persoonsgegevens die wel worden publiek gemaakt, worden publiek gemaakt om de tweede doelstelling van FRIS te helpen bereiken (de bevordering van innovatie door het vergroten van de visibiliteit van onderzoek en wetenschappelijke expertise en door een snellere doorstroom van informatie tussen onderzoeksinstellingen en innoverende bedrijven, en hun respectievelijke onderzoekers). Onderzoekers kunnen door hun visibiliteit sneller (h)erkend worden als expert, sneller gecontacteerd worden, expertise sneller delen en nieuwe innovatieve en/of cross-disciplinaire onderzoeken kunnen sneller en met de juiste experten opgestart worden. Het netwerk van onderzoekers en hun expertise wordt opgebouwd en versterkt wat essentieel is voor toekomstig innovatief onderzoek.

Artikel 5 en 6

Artikel 18 van het W&I-decreet bepaalt de taken van het Fonds Wetenschappelijke Onderzoek – Vlaanderen (FWO) Punt 7 van artikel 18 bepaalt dat het FWO de subsidiering van middelzware en zware onderzoeksinfrastructuur, met inbegrip van cofinanciering in geval van Europese en internationale investeringsprogramma's als taak heeft Op basis van deze bepaling werd op 10 november 2017 het besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de Vlaamse deelname aan en/of subsidiering van internationale onderzoeksinfrastructuren goedgekeurd (VR 2017 1011

[3] Uitvoeringsverordening (EU) nr 995/2012 van de Commissie van 26 oktober 2012 tot vaststelling van uitvoeringsvoorschriften van Beschikking nr 1608/2003/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de productie en de ontwikkeling van een communautaire statistiek inzake wetenschap en technologie

DOC.1094/1) In dat besluit wordt voor de "cofinanciering in geval van Europese en internationale investeringsprogramma's' de term "internationale onderzoeksinfrastructuur" gebruikt.

In artikel 16, dat aangeeft waarvoor de middelen aan het FWO kunnen gebruikt worden, wordt nog gesproken van "bijzondere" onderzoeksinfrastructuur. In artikel 16 wordt het woord "bijzondere" nu vervangen door "internationale" om de terminologie in overeenstemming te brengen met deze die gebruik wordt in het besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2017 tot regeling van de Vlaamse deelname aan en/of subsidiering van internationale onderzoeksinfrastructuren

Ook in punt 5 van artikel 17 wordt "internationale" toegevoegd zodat dit consistent gebruikt wordt in alle artikelen die de taken van het FWO omschrijft

Artikel 7

Overeenkomstig de toelichting die reeds bij artikel 5 en 6 gegeven werd, wordt in artikel 18 van het W&I-decreet opnieuw "internationale" onderzoeksinfrastructuur toegevoegd.

Artikel 8

In paragraaf 2 van artikel 19 van het W&I-decreet wordt bepaalt dat onafhankelijke bestuurders in de raad van bestuur van het FWO afkomstig dienen te zijn uit het bedrijfsleven. Opdat de raad van bestuur van het FWO beroep zou kunnen doen op een zo breed mogelijke expertise van actoren deel uitmakend van het Vlaamse onderzoekslandschap, wordt paragraaf 2 van artikel 19 aangepast zodat ook vertegenwoordigers uit de social profit sector kunnen aangesteld worden als onafhankelijk bestuurders in de raad van bestuur van het FWO

Artikel 9

Om de redenen genoemd in de toelichting van het ontworpen decreet, wordt de term "(maatschappelijk) doel" vervangen door het in het wetboek van vennootschappen en verenigingen gehanteerde begrip "voorwerp".

Artikel 10

De verwijzing in artikel 36 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid naar de gecoordineerde wetten op de handelsvennootschappen dient dynamisch opgevat te worden en houdt dus thans een verwijzing in naar het wetboek van vennootschappen en verenigingen. Om de leesbaarheid van het decreet te bevorderen, wordt deze verwijzing nu geactualiseerd Dit heeft geen inhoudelijke gevolgen

Artikel 11 en 12

Om de redenen genoemd in de toelichting van het ontworpen decreet, wordt de term "(maatschappelijk) doel" vervangen door het in het wetboek van vennootschappen en verenigingen gehanteerde begrip "voorwerp".

Artikel 13

Richtlijn 80/723/EEG van 25 juni 1980 betreffende de doorzichtigheid in de financiele betrekkingen tussen lidstaten en openbare bedrijven en de financiele doorzichtigheid binnen bepaalde ondernemingen is intussen gecodificeerd in richtlijn 2006/111/EG betreffende de doorzichtigheid in de financiele betrekkingen tussen lidstaten en openbare bedrijven en de financiele doorzichtigheid binnen bepaalde ondernemingen Dit wordt in die zin aangepast in de tekst van het decreet.

Artikel 14

De kruisverwijzing naar artikel 76 van de gecoordineerde wetten op de handelsvennootschappen wordt aangepast aan het wetboek van vennootschappen en verenigingen Aangezien het om een dynamische verwijzing gaat, heeft ook deze wijziging geen inhoudelijke gevolgen

Artikel 15

Deze bepaling vervangt vooreerst de term 'gedelegeerd bestuurder' in art 47 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid door 'ondernemingshoofd'. Verder verankert deze bepaling dat het ondernemingshoofd als werknemer wordt tewerkgesteld en schrapt deze het directiecomité als vennootschapsorgaan binnen VITO.

Het ondernemingshoofd neemt deel aan de raad van bestuur van VITO met raadgevende stem.

Artikel 16

Deze bepaling vervangt de term 'gedelegeerd bestuurder' door 'ondernemingshoofd' in artikel 49 van hetzelfde decreet

Artikel 17

Deze bepaling vervangt de term 'gedelegeerd bestuurder' door 'ondernemingshoofd' in artikel 50 van hetzelfde decreet.

Artikel 18

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting

Artikel 19

Zoals reeds bij de algemene toelichting besproken wil de Vlaamse Regering een structurele financiering voorzien voor EnergyVille. Structurele financiering voor instellingen in het wetenschaps- en innovatielandschap wordt geregeld via het W&I-decreet. Daarom wordt nu een

nieuw artikel 56/1/3 ingevoegd dat structurele financiering voorziet voor EnergyVille en de modaliteiten bepaalt waaronder deze financiering wordt gegeven

Zoals bij de andere instellingen vermeld in het decreet zullen de modaliteiten van de financiering verder geregeld worden in een vijfjarig convenant dat afgesloten wordt door de Vlaamse Regering en EnergyVille. Er wordt bepaald wat minimaal in het convenant dient opgenomen te worden Ten slotte wordt ook in een evaluatie voorzien na afloop van het convenant.

Artikel 20

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting

Artikel 21

In een nieuw ingevoegd artikel 56/1/4 wordt de aanduiding als "Vlaamse wetenschappelijke instelling (VWI)" geregeld. In eerste instantie worden zes instellingen bij decreet aangemerkt als VWI (INBO, ILVO, KMSKA, VIOE, APM en WatLab).

Daarnaast wordt de mogelijkheid voorzien om bijkomende VWI's aan te duiden door de Vlaamse Regering indien ze cumulatief beantwoorden aan de vier in het decreet opgesomde criteria.

Artikel 22

De transitie van de Vlaamse industrie naar een koolstofcirculaire en CO2-arme industrie, zal gepaard gaan met belangrijke investeringen door de industrie. Voor de ETS sectoren schrijft Vlaanderen zich in binnen de context die Europa bepaalt voor deze sectoren met een dalende emissie ruimte onder EU ETS
De industrie in Vlaanderen kent meestal lange investeringscycli en dikwijls buitenlandse eigenaars-investeerders Rekening houdend daarmee is het duidelijk dat er nood is aan een industrieel beleidsdomein overschrijdend transitieprogramma dat een doorkijk tot 2050 in gedachten houdt, over meerdere legislaturen loopt en dat aan industriele investeerders over een lange termijn duidelijkheid en rechtszekerheid biedt. Dit vereist een consistente, holistische en gecoordineerde aanpak, maar ook een aanpak met voldoende flexibiliteit voor de nodige bijsturingen tijdens de uitvoering

De doelstelling wordt dus gekaderd binnen de Europese aanpak terzake[4] die via een mededeling de Europese visie omschrijft als 'een klimaatneutrale economie zonder netto-broeikasgasemissies tegen 2050'. De doelstelling van een klimaatneutrale EU werd bekrachtigd op de Europese Raad van december 2019

[4] "MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE EUROPESE RAAD, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ, HET COMITÉ VAN DE REGIO'S EN DE EUROPESE INVESTERINGSBANK. Een schone planeet voor iedereen Een Europese strategische langetermijnvisie voor een bloeiende, moderne, concurrerende en klimaatneutrale economie, Brussel, 28.11 2018 COM(2018) 773 final

Artikel 23

Dit artikel geeft aan op welke wijze het beleid voor de industriele klimaattransitie binnen de Vlaamse overheid zal gevoerd worden en vermeldt de taken die de Vlaamse Regering ten minste moet opnemen voor het voeren van een gecoordineerd en participatief beleid

De coordinatie betreft in eerste instantie de verschillende beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid die bij de uitvoering van het programma voor de industriele klimaattransitie samenhangend moeten betrokken zijn.

"Participatief" betekent anderzijds ook dat alle relevante maatschappelijke actoren worden betrokken. Zoals uiteengezet in het nieuw ingevoegd artikel 56/1/6 zal dit in de eerste plaats gebeuren via een programmanota die breed bevraagd moet worden.

Inhoudelijk zal de Vlaamse Regering de ontwikkeling en toepassing van de benodigde nieuwe technologieen blijven ondersteunen. Dit betreft zowel inspanningen op het vlak van (lange termijn) onderzoek als de ondersteuning van de implementatie.

Het behoort tot de kernopdrachten van de Vlaamse Regering om bij het uitstippelen van een beleidsprogramma rekening te houden met het Europese beleid ter zake, en voor het nodige overleg en samenwerking met het federale bestuursniveau en de andere gewesten te zorgen.

Artikel 24

Dit artikel legt de Vlaamse Regering op een programmanota uit te werken en legt vast wat deze nota moet behandelen, hoe ze tot stand komt en hoe ze wordt geactualiseerd

Om een coherente beleidsdomeinoverschrijdende aanpak te kunnen hanteren, zal gewerkt worden met een indicatieve routekaart tot 2050, die geevalueerd en geactualiseerd wordt volgens de beleidscycli De Vlaamse Regering zal vijfjaarlijks een programmanota voor de industriele klimaattransitie voorleggen, die zowel op de uitvoering van de vorige nota terugkijkt als de aanpak voor de volgende periode van vijf jaar omvat Vertrekkende van een brede analyse van de actuele situatie, worden een lange- en middellange termijnvisie voor het industriele klimaattransitieprogramma opgesteld en worden in het bijzonder de operationele kortetermijndoelstellingen en de beleidsopties en acties voor de betrokken regeerperiode geformuleerd. Uiterlijk één jaar na haar eedaflegging keurt de Vlaamse Regering deze Vlaamse strategie goed en deelt deze mee aan het Vlaams Parlement

Deze programmanota moet breed gedragen zijn door alle maatschappelijke actoren (quadruple helix constellatie) en bestuursniveaus, die dan ook in overleg zullen betrokken zijn. Op deze wijze komen de ecologische, de economische en de sociale dimensies aan bod. Dit moet er ook toe bijdragen dat zij hun rol kunnen opnemen bij de uitvoering van het programma.

De Sociaaleconomische Raad van Vlaanderen en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, als meest rechtstreeks betrokken adviesorganen, zullen advies kunnen uitbrengen over de ontwerpprogrammanota. Andere betrokken strategische adviesraden worden ook geinformeerd

Met de federale overheid zal overleg gepleegd worden, binnen de formele organen, maar ook in kleinere werkgroepen indien nodig.

Zoals eerder vermeld, zal de Vlaamse aanpak zich maximaal inschrijven in de Europese aanpak Daarnaast zal overleg en samenwerking gezocht worden met landen en regio's, die een belangrijke impact kunnen hebben op de invulling en uitvoering van het programma.

Naast deze vijfjarige cyclus kan de Vlaamse Regering steeds het initiatief nemen om dit Vlaams programma voor de industriele klimaattransitie te herzien, bijvoorbeeld bij het optreden van sterk gewijzigde randvoorwaarden

Artikel 25

Een permanent overlegorgaan met de industriele partners zal worden opgezet voor de voorbereiding van de concrete invulling, sturing en opvolging van het industrieel transitieprogramma en ter advisering van de betrokken ministers Hierin zullen werkgevers en werknemers uit de betrokken industriele sectoren vertegenwoordigd worden, de rechtstreeks betrokken Vlaamse departementen (EWI, OMG) en agentschappen (VEKA, VLAIO) en de beheerders van het moonshotprogramma. De Vlaamse Regering zal de samenstelling van dit overlegorgaan bepalen en een huishoudelijk reglement van de werking goedkeuren.

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen zal instaan voor de coordinatie van dit overlegorgaan en voor het beheer van de middelen ter ondersteuning van zijn werking

Ter ondersteuning van de werkzaamheden van het overlegorgaan kunnen werkgroepen worden opgezet die specifieke thema's behandelen. Hiervoor kunnen experten uit de industrie, de onderzoeksorganisaties en andere stakeholders uitgenodigd worden, in functie van het thema van de werkgroep. Mogelijke thema's zijn bijvoorbeeld de monitoring van de vooruitgang of van specifieke evoluties, het bewaken van risico's en het verzamelen en signaleren van knelpunten, bijvoorbeeld op het vlak van wetgeving Dergelijke werkgroepen worden opgezet in overleg met het permanent overlegorgaan. Het Agentschap Innoveren en Ondernemen zal instaan voor de organisatie van deze werkgroepen.

Het overlegorgaan zal bij elke vergadering van het Industrieforum een stand van zaken ter bespreking voorleggen over de voortgang van de werkzaamheden.

Artikel 26

Voor het uitvoeren van het beleid voor de industriele klimaattransitie en rekening houdend met de beleidslijnen uitgezet in de programmanota, stelt de Vlaamse Regering beleidsmiddelen en werkingsmiddelen ter beschikking.

Voor de financiering van de moonshot 'Vlaanderen CO2-neutraal tegen 2050' en binnen de perken van de beschikbare begrotingskredieten, zal de Vlaamse Regering in principe tot 2039 jaarlijks 20 miljoen euro voorzien Dit omvat zowel werkingsmiddelen voor de coordinatie als middelen voor de uitvoering van projecten. Dit gebeurt via dotatie aan het Fonds voor Innoveren en Ondernemen Het Fonds voor Innoveren en Ondernemen en het Agentschap Innoveren en Ondernemen zullen instaan voor het beheer van deze middelen, rekening houdend met de aanpak en instrumenten waarover zij beschikken.

Artikel 27

In paragraaf 5 van artikel 63/1 van het W&I-decreet wordt enkel het bibliometrisch deel van de BOF-sleutel gedetailleerd uitgewerkt In de praktijk wordt de BOF-sleutel echter berekend op basis van drie delen, naast het bibliometrisch deel, is er ook een structureel deel en deel m.b.t. beleidsaccenten Deze worden niet vermeld in het W&I-decreet, terwijl het bibliometrisch deel net zeer uitvoerig is uitgewerkt

Daar dergelijke gedetailleerde en praktische omschrijving niet echt in een decreet past en om de huidige omschrijving meer in overeenstemming te brengen met de praktijk, wordt ervoor geopteerd in het eerste lid van paragraaf 5 van artikel 63/1 de drie onderdelen expliciet op te nemen, evenwel zonder verdere detaillering van de parameters die de verschillende onderdelen bevatten. Dit biedt ook een grotere flexibiliteit voor eventuele aanpassing van de parameters binnen deze onderdelen om in lijn te blijven met evoluties in de onderzoekswereld.

Artikel 28

Op 20 juni 2016 is het Steunpunt Economie en Ondernemen (STORE) formeel in werking getreden met ondertekening van de beheersovereenkomst 2016-2020 tussen de deelnemende instellingen en de Vlaamse overheid. Conform de beheersovereenkomst vond in de 2de helft van 2019 een evaluatie van het steunpunt plaats. Gegeven de resultaten van deze evaluatie besliste de Vlaamse Regering op 26 februari 2021 dat een slagkrachtigere beleidsondersteuning op het vlak van economie en innovatie nagestreefd dient te worden door de integratie van de expertise van STORE binnen het Expertisecentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring (ECOOM) Via een addendum aan het convenant met ECOOM werd daarom opdracht gegeven om de expertise van STORE te integreren binnen de werking van ECOOM en het onderzoeksprogramma "Steunpunt Economie en Ondernemen - inkanteling in ECOOM Onderzoeksplan 2021 en Onderzoeksprogramma vanaf 2022" uit te voeren Het onderzoeksprogramma legt de nadruk op 4 pijlers, zoals verder toegelicht in de nota aan de Vlaamse Regering van 26 februari 2021 (VR 2021 2602 DOC.0186-1).

- Pijler 'Clusters'
- Pijler 'Ondernemen'
- Pijler 'Digitale economie'
- Pijler 'Internationale waardeketens en lokale verankering'

De opdrachten van ECOOM worden bepaald in artikel 63/6 van het W&I-decreet Daar de opdrachten van ECOOM door integratie van STORE werden verruimd, wordt artikel 63/6 nu aangepast door toevoeging van punten 4 tot en met 6 die deze nieuwe opdrachten omschrijven.

Artikel 29 en 30

In het ingevoegde artikel 63/23 wordt de noodzakelijke rechtsbasis opgenomen voor de verwerking van persoonsgegevens van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

In het eerste lid worden de verwerkingen opgesomd die overeenkomstig de toepasselijke wetgeving een decretale rechtsbasis vereisen

In het tweede lid wordt er aan de Vlaamse Regering delegatie verleend om de verwerkingen, vermeld in het eerste lid, verder uit te werken overeenkomstig de toepasselijke regelgeving en artikel 6, punt 3, van de algemene verordening gegevensbescherming

In het derde lid wordt er aan de Vlaamse Regering delegatie verleend om de rechtsbasis en de reglementering vast te stellen overeenkomstig artikel 6, punt 3, van de algemene verordening gegevensbescherming

Artikel 31

De verschillende wijzigingen aan het W&I-decreet doorheen de jaren, waarbij meerdere bepalingen en hoofdstukken werden ingevoegd en bepalingen en hoofdstukken werden opgeheven, zijn de nummering van de artikelen en de leesbaarheid van de tekst niet ten goede gekomen Daarom is het opportuun het decreet in de nabije toekomst te coordineren.

Overeenkomstig aanwijzingen 270 en verder van de omzendbrief wetgevingstechniek VR 2019/4 kan de Vlaamse Regering enkel coordinaties en codificaties tot stand brengen op grond van een uitdrukkelijke machtiging in een specifieke wettelijke of decretale bepaling. Om de Vlaamse Regering toe te laten de coordinatie te doen van het W&I-decreet wordt daarom bij dit artikel een machtiging opgenomen.

De machtiging tot coordinatie of codificatie houdt voor de Vlaamse Regering geen verplichting in om de coordinatie of codificatie effectief uit te voeren

Artikel 32

Voor de inwerkingtreding van dit ontwerp van decreet, met uitzondering van artikel 15, wordt geen inwerkingstreding bepaald wat betekent dat het 10 dagen na bekendmaking in het Belgisch Staatsblad zal in werking treden.

Wat betreft artikel 15 staat dit artikel de Vlaamse Regering toe de inwerkingtreding van dit artikel vast te stellen. Zo kan de inwerkingtreding samengaan met de vervanging of afschaffing van de betrokken organen binnen VITO en voorkomt deze bepaling dat de wijzigingen die dit artikel doorvoert de continuïteit en goede werking van VITO in het gedrang brengen.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw

Hilde CREVITS